

Edelî Eleştiri Dergisi

(Journal of Literary Criticism)

ISSN: 2602-4616

Cilt II, Sayı II, Ekim 2018

YÜKLENME TARİHİ: 06.07.2018 KABUL TARİHİ: 08.08.2018 YAYIN TARİHİ: 30.10.2018

Mustafa KARABULUT

Doç. Dr., Adıyaman Üniversitesi,
Fen-Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
Adıyaman.

E-mail: mkarabulut@adiyaman.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-6259-0868

Hasan ÖZPOLAT

Adıyaman Üniversitesi, Sosyal
Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans
Öğrencisi, Adıyaman. E-mail:
hasanozpolatedb@gmail.com

LATİFE TEKİN'İN "BUZDAN KILIÇLAR" ROMANI ÜZERİNE BİR TAHLİL DENEMESİ

AN ANALYSIS
ESSAY ON LATİFE
TEKİN'S "BUZDAN
KILIÇLAR" NOVEL

ÖZ

1980 sonrası Türk romanının önemli yazarlarından olan Latife Tekin, romanlarında sosyal, politik, çağrışım gücü yüksek dil kullanır. Birçok yönüyle yazar, kendine ait bir roman tarzı oluşturur. *Buzdan Kılıçlar* onun en önemli romanlarından. Yazar bu romanda yoksulluğun en düşük çizgilerinden en zirve duygularına kadar, onların hayallerini, umutlarını, zengin olmak için yapamayacakları şey olmadığını anlatır. Aynı zamanda romandaki karakterlerin yapısı özenle seçilmiş ve olayların geçekundu mahallesinde geçmesinden ötürü, anlatımda sokak jargonu kullanılmıştır. Roman tekniği açısından incelenen bu romanda, romanın ana unsurunu oluşturan izlek, konu ve yapı bakımından üzerinde durulmaya çalışılmıştır. Romanda zengin-yoksul çatışması, yoksulların hayatı ve düşleri hakkında bilgi sahibi olmaktayız. Bu romanda politik unsurlar fazla bulunmakla beraber, anlatıcının yoksullardan taraf bir dil kullandığını söylemek mümkündür. Bu çalışmada amaç, Latife Tekin'in *Buzdan Kılıçlar* romanını roman tekniği bakımından tahlil etmektir. Bu sebeple yazarın "Buzdan Kılıçlar" romanı; konu, tematik düzlem, olay örgüsü, kişiler, mekân, zaman, bakış açısı ve anlatıcı ve dil ve üslup bakımlarından incelendi.

Anahtar Kelimeler: Latife Tekin, Buzdan Kılıçlar, roman tekniği.

ABSTRACT

Latife Tekin, who is one of the important authors of Turkish novel after 1980, uses social, political, connotative and powerful language in his novels. The author in many ways creates a novel style of his own. The *Buzdan Kılıçlar* novel her also one of the most important novels. The writer tries to show that in this novel, from the lowest lines of poverty to the peak of emotions, there is nothing they can not do to make their dreams, hopes, riches. At the same time, we have determined that the structure of the characters in the roman has been carefully selected and that street jargon is used in narration because the events pass in the slum neighborhood. This novel, which was examined in terms of the novel technique, tried to focus on the subject, structure and structure that constitute the main element of the novel. We have knowledge of rich and poor conflict in novel, the lives and dreams of the poor. It is possible to say that the narrator uses a side language from the poor while there are too many political elements in this roman. The purpose of this study is to analyze Latife Tekin's *Buzdan Kılıçlar* novel in terms of novel technique. For this reason, her novel "Buzdan Kılıçlar" the subject, the thematic plane, the event braid, the persons, the space, the time, the point of view and the narrator and the language and style. **Keywords:** Latife Tekin, Buzdan Kılıçlar, novel technique.

GİRİŞ

Son dönem Türk edebiyatına önemli yenilikler getirmiş yazarlardan biri olan Latife Tekin (d. 1957), ilk dönem eserlerinde genellikle büyük kentlere göç edenleri ve yoksulları konu edinir.¹ “*Türk romanında daha çok, gerçekçi ve toplumcu gerçekçi bir bakış açısıyla yansıtılan bu toplum kesimi, Tekin’in romanlarında ‘büyülü gerçekçi’ bir bakış açısıyla anlatılmıştır*” (Turgut, 2003: s.V). Tüm romanlarında toplum içindeki bireyin hem kendisiyle hem de toplumla mücadelesini anlatmaya çalışan Tekin, bu bireylerin, yaşamlarını, inançlarını, aşklarını, rezaletlerini ve faziletlerini kendine has bir dille aktarır.

Buzdan Kılıçlar romanı, bir gecekondu mahallesinde geçer ve yoksulların zengin olma hayallerini, Halilhan Sunteriler adlı başkahramanın iki kardeşi Hazmi, Mesut ve en yakın arkadaşları Gogi’yle birlikte yoksulluktan kurtulmak için önceden batırdıkları Teknojen adlı şirketi kurma çabalarını anlatır. Latife Tekin’in büyümlü gerçekçi bir dille aktardığı, sembolizmin ön plana çıktığı bu eserde yoksulların zengin olma çabaları dile getirilir. Romanın başından sonuna kadar Halilhan’ın Volvo’suyla ilişkisini, ona olan tutkusunu eşyanın insan tabiatı üzerindeki derin tesiri bağlamında ele alır.

Buzdan Kılıçlar’da üç kardeş Halilhan, Hazmi ve Mesut Sunteriler ile onların aileleri ve Halilhan’ın en yakın arkadaşı Gogi’nin hayat hikâyeleri anlatılır. Onlar, yoksulluğun simgeleridir, yani “pılık pırtık adamlar”dır yazara göre. Tekin “pılık pırtık adamlar”ın dünyasını yine onların dili ile anlatıyor. O dünyayı ötekileştirmeyen, indirgemediği gibi yüceltmeyen, “olduğu gibi”liği ile okuyucuya ulaştıran bir dil ile. Romanda, yoksulların araba almak için para bulma çabası dile getirilirken eser yer yer fantastiğe de yönelir.

Bu makalede amaç, Latife Tekin’in *Buzdan Kılıçlar* adlı romanını roman tekniği bakımından incelemektir. Bu bağlamda yazarın “Buzdan Kılıçlar” romanı; muhteva ve yapı bakımından ele alınacaktır. Roman, önce muhteva unsurları olan “konu, tematik düzlem (izlek)” yönlerinden, sonra ise yapı unsurları olan “şahıs kadrosu, olay örgüsü, mekan, zaman, bakış açısı ve anlatıcı ve dil ve üslup bakımlarından incelenecektir.

1. “BUZDAN KILIÇLAR” ROMANINDA MUHTEVA

1.1. Konu

1980 sonrası modern Türk romancılığının önemli isimlerinden olan Latife Tekin, romanlarında, yoksulların hayatından, onların şaşırtıcı düşlerinden, dil ve üsluplarından ve batıl inançlarından etkilenen bir yazardır. Aynı zamanda Tekin’in gelenekten de etkilendiği görülmektedir. Bu sebeple incelemekte olduğumuz *Buzdan Kılıçlar* dlı romanda, Halilhan’ın Volvo marka arabasına olan tutkusu, Recaizâde Mahmut Ekrem’in *Araba Sevdası* (1898) adlı romanını anımsatır. Halilhan ise bazı yönlerden *Araba Sevdası*’ndaki Bihruz’a benzer. “*Bu yapıtta gönderme yapılan diğer bir roman da, Latin Amerika kökenli büyümlü gerçekçiliğin ilk ustalarından olan Guatemalalı Miguel Angel Asturias’ın (1899-1974) Sayın Başkan’ıdır (1946)*”

¹ Latife Tekin’in romancılığı hakkında geniş bilgi için bk. Şerefür Atık, Türk Edebiyatında Postmodernist Süreç ve Latife Tekin, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2012.

(Turgut, 2003: s.78). Özellikle gerçek ile fantastiğin birlikte kullanıldığı kısımlar dikkat çekicidir.

Latife Tekin, *Buzdan Kılıçlar*'da, sosyal bir sorun olan yoksulluğu, yoksulluğun belirgin biçimde görüldüğü ve romanın "leitmotiv"lerinden olan "pılık pırtık adamlar"ın yaşama tutunma çabalarını ve onlara sadece yoksul olmalarından dolayı tepeden bakan anlayışı sorgular.

1.2. Tema/İzlek

Buzdan Kılıçlar'da, yoksulluk, dostluk, ihanet, aşk ve batıl inançlar öne çıkan temalardır. Tekin'in romanlarında *yoksulluk* izleğini çokça görmek mümkündür. "İlk üç romanında (*Sevgili Arsız Ölüm, Berci Kristin Çöp Masalları, Gece Dersleri*), anlattığı kişileri yoksul çevrelerden, gecekondulu muhitlerinden seçen Latife Tekin, bu romanda da yoksulları anlatır fakat bu kez yoksulluğu sahiplenir, taraf tutar ve adeta yoksulluğun manifestosunu yazar. Romanda yoksulluk sadece ekonomik ya da toplumcu romanlardaki gibi zenginlikle çatışan bir problem olarak değil, zihni bir durum ve yaşam biçimi şeklinde işlenir" (Balık, 2011: 50). 1980 darbesinden sonra yazmaya başlayan Tekin, yoksul halkın bunalımlarını ve hayallerini eserlerinde vermeye çalışır. Yoksulluk insan ruhunu tüketen bir yapıya sahiptir. "Tekin'in eserlerinde yoksulluk, bireylerin düşünce ve yaşam dünyalarını biçimlendirmede çok keskin etkiler taşıyan, her şeyden önce tinsel bir durum olarak ortaya çıkmaktadır" (Fidan, 2013: s.504). Latife Tekin, yoksulların var oluşunu tüm veçheleriyle irdeler. Onların dili, anlatının dilidir. Onların zenginleşmesi ile değil, ancak diğerlerinin yoksullaşmasıyla bir eşitlenmenin mümkün olabileceğine inanır (Yener, Gökçe, 2012: s.VII). *Buzdan Kılıçlar* da yoksulluğun tanımıyla başlar:

"Yoksulların ruhları en iyi birbirleriyle tanışır ve anlaşır! Yoksulluk ölüm kadar kesin ve keskin olan tek şeydir ve yoksullar bu gerçeğin baskısına direnebilmek için, yoksul olmayanların asla öğrenemeyeceği sessiz işaretleri ve gizli dilleriyle yüzyıllardan beri durmamacasına mırıldanıyorlar" (s.1).²

Bu romanda *dostluk*, üzerinde durulan bir diğer izlektir. Anlatıcı, Halilhan Sunteriler ve Gogi (Dursun Ahmet) arasındaki dostluğu, kırılma ile beraber işler. Bu kırılma Gogi'nin ince ruhlu yapısından kaynaklanır. Halilhan'ın da bir o kadar kaba olması sürekli bir küsüş ve uzaklaşmayı beraberinde getirir.

İhanet bu anlatıda öne çıkan bir diğer izlektir. Halilhan'ın karısını aldatması ve şirket kurup çalıştırdıktan sonra kazandıkları parayla gidip kendine bir araba alarak kardeşlerini kandırması gibi ihanetler, bu romanda işlenir. Yazarın "Allah'ın cebinden peygamberi çalıp satmaya mecbur kalmışlardır" (s.43) sözü bu izleği ironik bir şekilde dile getirir.

Bu romandaki önemli izleklerden biri de *aşktır*. Aşk, Halilhan üzerinde tesiri yüksek olan ve olaylara yön veren bir özelliğe sahiptir. Halilhan, her âşık olduğu kişide annesinin yüzünü aramaktadır. Halilhan'ın Jülide'ye, Keriman'a ve Brezilyalı dansöz Bella'ya olan aşkı ve Gogi ile romanda ismi verilmeyen kız arasındaki aşkı da bu temayı ön plana çıkaran diğer bir unsurdur.

² Alıntılar romanın şu baskısından yapılmıştır: Latife Tekin, *Buzdan Kılıçlar*, Everest Yayınları, (8. Baskı), İstanbul 2011.

Romanlarında halkın, yoksulların gelenek ve inançlarından da faydalanan Tekin, bu romanda *batıl inanç* izleğine yer vermiştir. Halilhan'ın karısı Rübeyşa'yı aldattıktan sonra, Rübeyşa'nın Halilhan'ın kahvesine regl kanını karıştırması buna örnektir.

2. "BUZDAN KILIÇLAR" ROMANINDA YAPI

2.1. Şahıs Kadrosu

Buzdan Kılıçlar'ın merkezinde erkek karakterler ve pılık pırtık adamlar vardır. Bunlar içerisinde de erkek karakterler ön plandadır. "Bu karakterler üzerinden temel mesele, yine yoksulluk ve buna bağlı gelişen dildir" (Yener Gökçe, 2012: 31).

Halilhan Sunteriler (Başkişi): Halilhan, zengin olma hayalleriyle dolu olan yoksulların temsilcisi gibidir. Zengin olmak için her şeyi yapabilen, kardeşlerini kandıran, benmerkezci bir yapıya sahiptir. O, psikolojik yönüyle de romanda ön plana çıkar. Nurullah Çetin psikolojik tipler hakkında şöyle der: "Tek tek kişilerden oluşan sosyal toplulukların ortak sorunlarını değil; mizaç, huy, karakter bakımından benzeri soyut özellikleri ve değerleri paylaşan ve bir grup oluşturan kişileri temsil eden tiplerdir" (Çetin, 2004: s.156). Romanın başından sonu kadar çeşitli sorunlarla boğuşan Halilhan, arabası dışında neredeyse kimseyle anlaşamaz. Sürekli bir şeyleri batırıp düzeltmeye çalışan bir karakter konumundadır.

Gogi (Dursun Ahmet): Gogi, norm karakter özelliği gösterir. Norm karakter, dramatik aksiyonu başkişi lehine çeviren kişidir. Norm karakter, "romandaki temaya açıklık kazandırmak için yaratılmıştır" (Stevick, 2004: s.62). Halilhan'ın en yakın dostu olan Gogi, yazarın deyimiyle "bilgisiyle ve pratiğine yön veren, öğrendiklerini hayatına uygulamaktan kaçınmayan bir kişilik yapısına (s.7) sahiptir. İnce, naif kişiliği ve zekâsıyla ön plana çıkan, Halilhan ve kardeşlerinin Teknojen şirketini tekrar kurma çabalarında merkez rolü üstlenen kişidir. Neredeyse başkaraktere yakın bir konumdadır. Onu yönlendiren ve ona yardımcı olan bir karakterdir. Diğer kişiliklerden farklı olarak bilimsel düşünmeyi seven, psikolojik bir karakterdir.

Rübeyşa: Halilhan'ın eşidir. Başkaraktere göre cahil bir kadındır. Bu yüzden eşi tarafından sevilmez, batıl inançları olan biridir. Kendisi ev hanımıdır. Halilhan'ın sevgisinden mahrumdur. Halilhan, onu sadece yemeklerinin iyi olması ile ön plana çıkarır.

Pılık Pırtık Adamlar: Pılık Pırtık Adamlar sembolik bir isimlendirme özelliği taşır. Latife Tekin, yoksullara bu adı vermiştir. Onlar romanda, yoksulların temsilcisi konumundadır.

"Buzdan Kılıçlar'ın bireylik özelliği gösteremeyen ve yoksulları temsil etmek üzere işlevselleştirilen kişileri Halilhan ve arabası Volvo, arkadaşı Gogi, kardeşleri Mesut ve Hazmi ile eşlerinden oluşur. Roman büyük oranda bu kişiler etrafında gelişen olaylar üzerine kuruludur, fakat bu insanların çevresinde bulunan, iş sahibi olmak için gidilen 'yeraltı' kahvesinin müdavimleri de söz konusu grup içinde değerlendirilebilir. Romanda statü sahibi ve sosyal yönleri güçlü birkaç kişinin varlığı görülse de yazar anlatmak istediği yoksulların dünyasını bozacak düzeyde güçlü bir anlatımla bu insanlara yer vermez" (Balık, 2011: s.185).

Bu adamlar, "romanda kader arsız, kendilerine güvenmeyen, kendilerine ait bir yaşama sahip olmayan, fakat yazarın taraf olduğu insanlardır" (Balık, 2011: s.185). Romandaki neredeyse tüm karakterler Pılık Pırtık Adamlar güruhuna mensuptur. Karakterlerin amaçları bu güruhtan çıkıp konumları yükseltmektir.

Hazmi: Halilhan'ın kardeşidir. Teknojen şirketinin batmasından abisini sorumlu tutar. Abisinden nefret eder. Romanın birinci bölümünde abisine yumruk atar. Fakat Gogi'nin arabuluculuğu sayesinde şirkete tekrar katılır. En sonunda ortaklıktan çıkarak kendi yoluna bakar ve romanın sonunda Halilhan'la barışır.

Mesut: Halilhan'ın diğer kardeşidir. Hazmi'ye oranla daha ılımlı bir karakterdir. Fakat o da abisine güvenmez.

Aynina: Mesut'un eşidir. Kendisi resim yapmayı çok sever.

Turcan: Hazmi'nin eşidir.

Gülaydan: Halilhan'ın kız kardeşidir.

Eser Sunteriler: Halilhan'ın babasıdır.

Yukarıda ismi geçen şahıslardan başka kişileştirilmiş varlıklara da rastlanır. *Buzdan Kılıçlar*'da romanın başkişisi Halilhan'ın Volvo marka otomobili bu yönüyle öne çıkarılır. Roman içerisinde adeta ete kemiğe bürünerek kimlik kazanan otomobil, Halilhan'ın benliğinin oluşmasında önemli bir yere sahiptir. Halilhan Sunteriler'in yaşamı Volvo'su ile anlam kazanır, öyle ki Volvo'su ile dertleşir, ona içini döker.

2.2. Olay Örgüsü

Roman, hikâye gibi anlatma esasına bağlı edebi türlerde olay örgüsü ile şahıs kadrosu, mekân ve zaman arasında bir harmoni gerekir. Bu bakımdan anlatılan öykülerin bağlantısı ile yapıtın kurgulanışı bütünlük olmalıdır. "Öykü, olayların zaman sırasına göre düzenlenerek anlatılması veya olay arasındaki neden sonuç ilişkisidir" (Forster 1985: s.128).

Buzdan Kılıçlar, olay örgüsü bakımında beş ana bölümden ve tek hikâyeden oluşur. Birinci bölüm; "Parasızlar her istasyonda donarlar", ikinci bölüm; "İntiharın göze alınabileceği doruk nokta", üçüncü bölüm: "İnce düşünmeye yaran insani hazine", dördüncü bölüm: "İnsanın kendisine dahi uzak olduğu bir an oluyor" beşinci bölüm: "Yoksulların içindeki siyah dolunay" şeklinde adlandırılmıştır. "Olay örgüsü, kurgusal eserde olayların sebep ve sonuç ile birbirine dayandırılmasıdır." (Yaşar, 2012: 236) düsturundan hareketle bu beş bölümü birbiriyle bağlantılı metin halkaları olarak dikkate alındığında romanın kuvvetli bir olay örgüsüne sahip olduğu gerçeği ortaya çıkar.

2.2.1. Birinci Bölüm: "Parasızlar Her İstasyonda Donarlar"

Birinci bölüm Halilhan'ın Volvo marka arabasıyla bir kadını takip ederken yaptığı kazayla başlar. Halilhan arabasına o kadar çok değer verir ki ona kişiliği ve karakteri olan biriymiş davranır. Bu arabanın sahibi olması, kendisini diğer yoksullardan ayırdığı ve onlardan üstün olduğu izlemine kapılır. Bu sırada

mahallede aşk peşinde koşarken kaza yaptığı hakkında dedikodular çıkmaya başlamıştır.

Arabasını tamir ettirip eski haline geri getiren Halilhan, Yzb. S. Gürışık adlı biriyle tanışır. Bu adam, onun bu araba sevgisi hakkında, adı "Otomobil ve Hayal" olan bir kitap yazacağını söyler. Fakat Gogi (Ahmet Dursun) Halilhan'ı uyarır. Adamın onu kullandığını söyler. Halilhan da ona kızarak küser.

Halilhan Volvo'suyla bir pavyona gider ve Bella adlı bir şarkıcıya âşık olur. Altı gece boyunca pavyona gitmeye devam eden Halilhan, umduğunu bulamaz. Tekrar Gogi'ye geri döner. Gogi ile beraber arabayla gezinirken, yolda göğsüne bir kediyi bastırmış olan Jüli'yi görür ve arabasına alır. Jüli ona babasının İngiliz olduğunu, kendisinin de İngiltere'de yaşadığını söyler. Halilhan, ona âşık olur. Gözlerini annesine benzettiği Jüli'yi önce annesinin mezarına sonra da kız kardeşin Gülaydan'ın yanına götürür. Halilhan'ın karısı Rübeyza olan biteni öğrenir. Kocasının Jüli'yi eltilerinin evine götürdüğünü ve Halilhan'ın onunla evlenmek istediğini duyar. Bu onu yıkar. Hatta kocasının çayına üç gün üç gece regl kanı karıştırır. Bu Halilhan'ın üzerinde tuhaf tepkilere yol açmıştır.

Bir gün Halilhan ve Jüli biraz içtikten sonra, Jüli'nin yalancı olduğu ortaya çıkar. Aslında ne babası İngiliz ne de kendisi; gerçek adının Jülide olduğunu söyler. Bu durum Halilhan'ı sarsar. Fakat bu yalanı affeder. Bu sırada kardeşleri Hazmi ve Mesut Sunteriler, pılık pırtık adamlarla beraber arabaya yaklaşır. Hazmi abisine bir yumruk atar. Halilhan, otomobil almak için kardeşlerini kandırmıştır. Halilhan hüznüyle, Gogi'yle beraber orayı terk eder.

Birinci bölümdeki metin halkası aşağıdaki vaka halkalarından oluşmaktadır:

M: Metin / V: Vaka Halkası

M1. Halilhan'ın Volvo'suyla olan ilişkisi, Bella ve Jülide'yle olan aşkı ve karısını aldatması, Gogi'yle olan dostluk ilişkisi, kardeşleriyle yaşadığı kavga.

V1. Halilhan'ın arabasıyla bir kadını takip ederken kaza yapması.

V2. Yzb. S. Gürışık'ın, Halilhan'ın otomobil tutkusu hakkında kitap yazma ve Gogi'yle aralarının açılması.

V3. Halilhan'ın Volvo'suyla pavyona gidip Brezilyalı bir dansçı olan Bella'ya âşık olması.

V4. Halilhan'ın Jüli ile tanışması ve ona olan aşkı.

V5. Halilhan'ın Jüli'yi annesinin mezarına götürmesi ve kardeşiyle tanıştırması.

V6. Rübeyza'nın bunları öğrenmesi ve kocasına büyü yapması.

V7. Jüli'nin yalan söylediğinin ortaya çıkması.

V8. Halilhan'ın kardeşleriyle karşılaşması ve yediği yumruk.

2.2.2. İkinci Bölüm: "İntiharın Göze Alınabileceği Doruk Nokta"

İkinci bölüm Halilhan'ın önceden kurdukları Teknojen adlı şirketi tekrar kurma isteğiyle başlar. Bu sebeple kardeşleriyle tekrar aralarını düzeltmesi gerekmektedir. Gogi'den Teknojen'i kurmak için kardeşleriyle arasında arabulucu olmasını ister. Bu sırada karısı Rübeyza da Gogi'ye bir kız bulup evlendirmek ister.

İlk başlarda ayak direten kardeşler Gogi'nin samimiyetine güvenirler. Gogi'nin arabuluculuğu sayesinde üç kardeş tekrar bir araya gelirler ve Teknojen şirketini kurarlar. Gogi Teknojen şirketine iş alana yaratabilmek için, pılık pırtık adamların takıldığı bir yeraltı kahvehanesine gider. Bu sıralarda Halilhan bir arıtma tesisin iç yüzey kaplamaları işini alabilmek için bir davet dosyasını bir şekilde alarak

üstünde çözümlenmeye gider. Bir iş teklifi oluşturur. Bu Mesut, Hazmi ve Gogi’de büyük umutlar yaratır.

M2. Halilhan’ın Teknojen’i kurma çabaları, Gogi’nin, Halilhan ve kardeşleri arasında arabuluculuk etmesi, şirketi tekrar kurmaları, Halilhan’ın para kazanma yolundaki ilk projesi hazırlaması.

V1. Halilhan’ın Teknojen’i tekrar kurmak istemesi ve Gogi’den kardeşleriyle arasında arabuluculuk yapma isteği.

V2. Gogi’nin arabuluculuğu sayesinde kardeşlerin barışması ve şirketin kurulması.

V3. Gogi’nin Teknojen’e sermaye bulabilmek için bir yeraltı kahvehanesine takılması.

V4. Halilhan’ın bir proje bulması.

2.2.3. Üçüncü Bölüm: “İnce Detaylı Düşünmeye Yarayan İnsani Hazine”

Üçüncü bölüm, Gogi’ye kız bulma telaşıyla başlar. Rübeyza, kültürlü ve inançlı bir kız bulmuştur. Durumu kıza açan Rübeyza, kızdan bir mektup yazmasını ister. Kız da Gogi’ye verilmek üzere, “Evlilik Şartnamesi” adlı bir mektup yazar. Bu mektubu ilkin Halilhan okur. Bu sırada Gogi’de Teknojen’e sermaye yaratmak için Arabistan’dan büyük miktar paralarla dönen bir adamın peşine takılır. Adamı ikna ederek şirketin yüzde onluk hissesini adama satarlar.

Kızın yazdığı mektuba ilkin kendisi cevap yazmak isteyen Halilhan bundan vazgeçerek durumu Gogi’ye açar. Gogi de bilimsel bir dille kıza bir mektup yazar. Kızın yazdıklarını eleştirir. Bundan sonra işler yoluna girmiş gibi görünmektedir. Gogi adamdan aldığı parayı Halilhan’ın avucuna sayar. Halilhan hiç olmadığı kadar mutlu ve umutludur. Bu sırada bir toplantı ayarlanır ve yeni ortak da katılır. Halilhan’la Hazmi arasında yeni ortak çıktıktan sonra bir arbede yaşanır. Bu sırada Gogi ile kız arasında mektuplaşmalar devam eder.

Yeni ortakları, Gogi’yi dolandırıcılık suçuyla ihbar eder. Gogi karakola düşer. Halilhan ise parayı çoktan harcamıştır. Bu sebeple Gogi, üç gün karakolda yatar. Gogi karakoldan çıktıktan sonra Halilhan, Mesut ve Hazmi, Gogi’nin evinde Teknojen için toplanırlar. Hazmi ortaklıktan çıkar.

Sonunda Halilhan bir asfalt işi bulur. Teknojen ilk işini yapar. Fakat bunu bir dolandırıcılıkla yapmıştır. Teknojen ilk parasını kazanır.

M3. Rübeyza’nın Gogiye kız bulması, Gogi’nin kızla mektuplaşmaları, Teknojen şirketine ortak alınması, Gogi’nin karakola düşmesi, Hazmi’nin ortaklıktan çıkması, şirketin ilk parayı kazanması.

V1. Rübeyza’nın Gogi’ye kız bulup mektuplaşmalarını sağlaması.

V2. Gogi’nin bir iş adamıyla anlaşma yapıp şirketin yüzde onluk hissesini satması.

V3. Gogi’nin dolandırıcılıkla suçlanıp üç gün nezarethanede kalması.

V4. Hazmi’nin ortaklıktan ayrılması.

V5. Halilhan’ın yaptığı dolandırıcılıkla şirketin ilk parasını kazanması.

2.2.4. Dördüncü Bölüm: “İnsanın Kendine Dahi Uzak Olduğu Bir An Oluyor”

Dördüncü bölümde, parayı alan Halilhan kardeşi Hazmi’nin yanına gider. Fakat ondan pek yüz bulmaz. Sonrasında aşık olduğu Jülide’ye kırmızı güller alarak evine gider. Ancak Jülide eski Jülide değildir. Dişleri siyahlanmış, yaşlı ve çirkin bir

hâle bürünmüştür. Bu, Halilhan'ı korkutur. Oradan da çekip gider. Volvo'suyla seyir halindeyken, karlı bir havada, bir kadın görür ve yanında durur. Kadın hiç tereddüt etmeden arabasına biner. Fakat kadın onu başka biri, beklediği kişi sandığı için arabaya binmiştir. Halilhan'ı görünce korkan kadın ağlamaya başlar. Halilhan kadını yatıştırır ve tanışır. Kadının adı Keriman'dır. Kadına acıyan Halilhan kadının aç olduğunu hisseder ve onu yemeğe götürür. Yemekte alkol alan ikili sarhoş olurlar. Yemekten sonra Volvo'ya binerler. Seyir halindeyken araba kaza yapar ve Keriman kanlar içinde kalır. Ne yapacağını bilemeyen Halilhan, Keriman'ı alıp Gogi'nin evine gider. Şaşırın Gogi onları evine alır. Keriman çok korkmuştur. Gogi yaralarını temizler.

Gogi'nin mektuplaştığı kız, bir pusula yollar ve Gogi'den ayrılır. Bunu duyan Gogi büyük bir acıyla Halilhan'dan uzaklaşır. Bu sırada Halilhan da kazandığı tüm parayı parçalanmış arabasını tamir ettirmek için harcama planları yapar.

M4. Halilhan'ın kardeşinden yüz bulamaması, Jülide'yle yaşadığı şok, Keriman'la tanışması, kaza yapmaları, kızın Gogi'den ayrılması, Halilhan'ın şirketin tüm parasını kaza yapan arabasına harcama planları yapması.

V1. Halilhan, kazandığı paranın verdiği özgüvenle kardeşinin yanına gitmesi, Hazmi'den yüz bulamaması.

V2. Jülide'nin yanına giderken yaşadığı şok, Jülide'nin çirkinleşmesi.

V3. Halilhan'ın Keriman'la tanışması ve kaza yapmaları.

V4. Kızın Gogi'ye bir pusula ile ondan ayrıldığı haberini vermesi.

V5. Halilhan'ın şirketin tüm parasını arabayı tamir etmek için harcama planları yapması.

2.2.5. Beşinci Bölüm: "Yoksulların İçindeki Siyah Dolunay"

Son bölümde Gogi kendi içine kapanmıştır. Mesut'la beraber enerji kutusu adlı bir icat üzerine çalışmaktadır. Halilhan ise araba mezarlığında Volvo parçalarını aramakla meşguldür. Halilhan, teselli bulmak için Gogi'nin yanına gittiğinde, kardeşi Mesut'la birlikte çalıştığını görünce bir hayli üzülür ve kendini dışlanmış hisseder. Volvo'sunu tamir ettiren Halilhan mutludur. Fakat Volvo'su eskisi gibi değildir. Bu durum Halilhan'ı bir hayli sarsar. Halilhan son bir umutla, bir kasa portakal alarak kardeşi Hazmi'nin yanında gider ve birlikte içerler. Sonunda beraber Volvo'ya binip uzaklaşırlar.

M5. Gogi'nin içine kapanması ve enerji kutusu adlı bir alet üzerinde Mesut'la çalışması, Halilhan'ın arabasını tamir ettirmesi, Hazmi ile Halilhan'ın barışmaları.

V1. Gogi'nin içine kapanması ve enerji kutusu adlı bir alet üzerinde Mesut'la beraber çalışmaları.

V2. Halilhan'ın arabasını tamir ettirmesi, fakat eskisi gibi olmadığını öğrenmesi.

V3. Halilhan'la Hazmi'nin barışması.

2.3. Mekân

Mekân, kahramanların kendilerini gerçekleştirdikleri yer olup "*olayların yaşandığı kurgusal alandır*" (Yaşar; Nasır, 2017: s.25). Vakaların gelişimi açısından önemli bir role sahiptir. "*Vaka zincirini meydan getiren halkaların niteliği ve ona ortaklık eden şahıs kadrosundaki fertlerin içinde buldukları şartlar*" (Aktaş, 2005: s.127), mekânın oluşmasındaki etkili unsurlardır. Mekân, anlatı

türlerinde sadece olayların geçtiği yer değil, aynı zamanda metne birçok yönden tesir eder (Karabulut, 2017: s.110). Bu bağlamda mekân, şahısların hissiyatlarına göre şekillenirler. Çünkü "*mekân unsuru, kişilerin psikolojilerine göre boyut kazanarak bir oturma yerine dönüşür*" (Şahin, 2008: s.117).

Buzdan Kılıçlar romanındaki mekânlar genellikle dar mekânlardır. Bazı mekânlar önceleri geniş mekân özelliği taşısa da zamanla darlaşabilmektedir. Romandaki gecekondü mahallesi buna en güzel örnektir. Çünkü bu mekân önceleri yoksulların uzaktan imrenerek baktıkları, girmeye çalıştıkları bir mekân olmasına rağmen, ötekileştirilen bir yer olması bakımından da dar mekâna dönüşür. Bu romandaki karakterlerin evleri, mezarlık, Teknojen şirketinin bürosu, Yeraltı Kahvehanesi dar mekânlardır.

Halilhan'ın yaşadığı gecekondü mahallesi her ne kadar geniş bir mekân özelliği göstermiş olsa da bu mekân, kahramanın üzerinde olumsuz etki yarattığı için zamanla darlaşır. "*Bu mekânlardaki kişi, zaman, mekân ve onun tüm elemanları ile çatışma durumundadır. Mekân, kum saati gibi dıştan içe doğru tüketici bir nitelikte akmadır*" (Korkmaz, 2007: s.410). Aynı zamanda Halilhan'ın yaşadığı ev de dar ve yutucu bir mekândır. Karısını sevmemesi o mekânı yutucu bir mekân haline getirir. Yukarıda adı geçen mekanlar, kahramanların davranışlarını kayıt altına almak için vazgeçilmez yerlerdir: "Her metin, olayları, mekânsal ve zamansal bir çerçeveye yerleştirerek aktarır. Entrik yapı anlatıcı parçalarla belli bir sürenin (durée) içinde geçer; metindeki betimsel parçalar da bu yapıyı mekânla buluşturur. Bu bağlamda roman ve öykü kuramı içinde mekânın önemli bir yeri vardır. Kahramanın eylemlerini kayıt altına alan bir kategoridir." (Yaşar, 2012: 38). Romandaki yoksulların tutumları, genel vaziyetleri mekan buluşunca sahici bir atmosfer meydana gelir.

Tekin, yoksulların mekânı olarak "eşyalarına nüfuz etmiş canlıların hüküm sürdüğü uzak bir uyduya benzeyen mahalle"yi (s. 6) anlatır. Yazar *Buzdan Kılıçlar*'da roman kişilerini silik bir gölge olarak verdiği gibi, içinde yaşadıkları gecekondü mahallesini ve kenti de olabildiğince silikleştirmiştir. (Balık, 2011: 224). Ancak "*yaşamalarının niteliği, barındıkları evlerden ve bu evlere kimlik veren eşyadan açıkça anlaşılabilir*" (Uğurlu, 2007: s.492).

Yazar, *Buzdan Kılıçlar*'da gecekondü ile şehri çatışma içinde verir. Bu kenar mahalle, dışlanan, ötekileştirilen ve merkezin çevresinde izole edilen bir mekân olarak kurgulanır. Gecekondü çevresi, kentin ışıltısıyla uzaktan görüldüğü, roman kişilerinin (yoksulların) girmeye çalıştığı "*her gün derin bir eksiklik duygusuyla*" seyrettikleri bir mekân olarak kurgulanır (Balık, 2011: 224).

Oturdukları mahalleleri dışlayan şehrin son çemberi, elektrik yüklü bir telden farksızdı ve görünmeyen gözetleme kulelerinde bir sürü politika kurdu, Halilhan gibi kimseler ülke ekonomisine yön veren kişilere yaklaşmasın diye nöbet tutuyordu (s.8).

Gogi'nin evinin de bulunduğu mezarlık Gogi için pek ürpertici bir mekân olmamasına rağmen, diğer karakterler için bunaltıcı ve dar bir mekândır. Bunun yanında diğer karakterler Hazmi ve Mesut'un evleri, Teknojen şirketinin bürosu, Yeraltı Kahvehanesi gibi mekânlar da yukarıda bahsettiğimiz hususlardan ötürü dar mekân özelliğine sahiptir.

Halilhan'ın Volvo marka arabasını bir mekân olarak ele almak mümkündür. Halilhan'ın arabası onun hem mutlu olduğu hem de kendisiyle baş başa kaldığı bir yerdir. Daha önce de değindiğimiz gibi bu araba, Halilhan'ın zengin olma yolundaki ilk adımıdır. Ona adeta bir insan muamelesi yapmıştır. Halilhan'ın her bunaldığında

ve uzaklaşmak istediğinde koştuğu yer arabasıdır. Bu araba, ona içinde bulunduğu statüden sıyrılma fırsatı verir. Aşklarını ve üzüntülerini yaşadığı yer konumundadır. Halilhan'ın paraya ve güce ulaşma hayalleri ile Volvo'suyla dolaştığı sokaklar geniş mekân özelliği gösterir.

Yeraltı Kahvesi, yoksul kesimin paraya ve güce ulaşmalarının önemli araçlarından biridir. Halilhan ve Gogi'nin iş almak için önemli bir basamak olarak gördükleri yeraltı kahvesi "güç aygıtları ile ilgili bilgi ve rivayetlerin yayıldığı önemli bir mekândır" (Uğurlu, 2007: s.487).

2.4. Zaman

Anlatı türlerinin tümünde olaylar belli bir zaman dilimi içerisinde gerçekleşir. "Meydana gelen olay, bir süre içinde yazar tarafından öğrenilir, kaleme alınır ve daha sonra okuyucuya nakledilir" (Karabulut, 2013: s.161). Roman, hikâye vb. türlerde zaman, diğer unsurlarla bütünlük içerisinde verilmelidir. Çünkü "Destandan romana kadar uzanan 'anlatı' yapılarının 'zaman' gerçeğinden soyutlanarak 'inşa' edilmesi mümkün değildir" (Tekin, 2001: s.122). Bu zaman yazar tarafından gösterilmese de okuyucunun zihnindeki zaman kavramı o tarafı doldurur. Edebi yapıtlarda zamanın büyük önemi vardır. Zaman adeta "tarihe bağlı kahramandır" (Bourneur-Quellet 1989: s.119).

Buzdan Kılıçlar romanının yazılış yılı 1989'dur. Metin içi zaman ise romanda açıkça ifade edilmez. Fakat romanın yazılış tarihi esas alındığında romanda di'li geçmiş zamanın kullanılması, anlatıcının, kendi zamanın şimdinden hareketle eski bir olayı anlattığı gösterir. *Buzdan Kılıçlar* romanı nesnel bir zamana sahiptir. Nesnel zaman "dış dünyanın, evrenin, toplumların yaşamış oldukları, insan bilincinin bir bakıma dışında kalan genel zamandır" (Çetin, 2004: s.127). Romandaki nesnel zamanı da mevsimler üzerinden algılamak mümkündür. Bir kış mevsiminde başlayan roman bir sonraki kış mevsiminde biter. Romanın başında "on yedi gün aralıksız yağan kar"dan bahsedilirken romanın sonunda "Halilhan ve Hazmi'nin portakala ve sıcak ekmeğe sarılış"larından söz edilir. Bunlardan ötürü metin içi zamanın bir yıl olduğunu söylemek mümkündür.

2.5. Bakış Açısı ve Anlatıcı Düzlemi

Anlatma esasına bağlı edebi türlerde, sanatçının gücünü ortaya koyan en önemli unsurlardandır. "Bakış açısı, anlatma esasına bağlı metinlerde vaka zincirlerinin ve bu zincirin meydana gelmesinde kullanılan mekân, zaman, şahıs kadrosu gibi unsurların kim tarafından görüldüğü, idrak edildiği ve kim tarafından, kime nakledilmekte olduğu sorularına verilen cevaptan başka bir şey değildir" (Aktaş, 2005: s.8). Edebî metinlerde yazarın anlatma kabiliyeti eseri doğrudan etkiler. Sanatçı, dış dünyayı farklı boyut ve bakış açılarıyla irdeler. "Etrafımızda gördüğümüz nesne ve varlıklar bizim algılayıp yorumlayabildiğimiz kadar gerçeklik kazanır. Bu açıdan sanat, bir bakış açısı kazanımıdır" (Şahin, 2007: s.3). Anlatı türlerindeki eserlerin tümünü bir hikâye ve anlatıcı olması esastır. "Romanın genel yapısını şekillendiren diğer unsurların varlığı, bu iki elemana bağlı olarak önem ve değer kazanır" (Tekin, 2001: s.21).

Latife Tekin, *Sevgili Arsız Ölüm*, *Berci Kristin Çöp Masalları*, *Buzdan Kılıçlar* ve *Ormanda Ölüm Yokmuş* romanlarında üçüncü tekil anlatımı tercih eder.

"Latife Tekin, anlatıcısını roman kişilerinin bilincine sahip, onların bildiklerini bilen ve yaşantılarını paylaşan, duygudaş niteliklerle donatır" (Balık, 2011: s.158).

Buzdan Kılıçlar'da müdahil anlatıcı ve yazar anlatıcı sesinin devreye girmesiyle ve kimi zaman içeriden kimi zaman da dışarıdan bakarak konuşan anlatıcının varlığı; anlatıcının anlatımı kesintiye uğratması bu romanların çoklu bakış açısı ve çoğul anlatıcı kapsamında değerlendirilmesini gerektirmektedir (Balık, 2011: s.158).

Latife Tekin'in *Buzdan Kılıçlar* adlı romanı postmodern ağırlıklı olup eserde 'çoklu anlatıcı ve bakış açısı' ön plana çıkar. Çoklu bakış açısı ve anlatıcı, bünyesinde birden çok anlatıcı ve bakış açısını bulunduran bir tekniktir. Postmodern romanlarda çokça tercih edilen bu bakış açısı, farklı görüş açılarının oluşmasını sağlar. "Roman kişilerinin kendi kendilerini ayrı ayrı anlatması ve kendilerini ifade etmeleri" (Çetin, 2004: s.113) de buna dâhildir. Aynı zamanda her karakterin kendisini ifade etmesiyle beraber yazarın müdahaleleriyle de araya girdiğini de görürüz. "Yazarın yoksulluk ve dili odağa alarak kurguladığı *Buzdan Kılıçlar*'da, çoklu bakış açısı, farklı konum ve tutumlara sahip üçüncü tekil anlatıcının varlığıyla ortaya çıkar" (Balık, 2011: s.168). Bundan dolayı romanda, üst anlatıcı rolündeki 'hâkim bakış açısı', 'müdahil anlatıcı' ve 'tarafli anlatıcı' modelini görmek mümkündür.

Romanın girişinde ilk paragrafında yazar, "uzaklarda ağlamaktan gözleri jüt olmuş pılık pırtık adamlar" (s.1) ifadesiyle farklı bir kesimden bahsedeceğini haber verir. Yazar, daha sonra okuyucuya "nerden bileceksiniz siz bunu?" (s.2) diyerek yoksulları öteki insanlardan ve okuyucudan ayırır. Anlatıcı, "leri şarupdiende tisika cemi' deriz bizler eşyalarımıza. Yani yoksullar ülkesinin sınırlarını gösteren harita" (s.2) diyerek romanda anlatılanlara ait bir dil kullanır. "Bu kadar sır verdiğim yeter" (s.2) sözleriyle romanın izlek dünyasına gönderme yapar. Yazar, romanın ilk iki sayfasında hem üçüncü hem de birinci tekil anlatımı kullanır.

2.6. Dil ve Üslûp

Bir yazarı diğer yazarlardan ayıran en önemli unsur dil ve üslûptur. Bir bakıma yazarın parmak izidir. Dil ve üslûp gerek roman karakterlerinin tanıtılmasında gerekse durum ve vakaların ortaya konulmasında önemli bir konuma sahiptir. Dil ve üslûp adeta roman yazarının sesidir.

Latife Tekin, hemen her romanında farklı bir sesin peşindedir. Tekin, "yazdıklarımnda bir macera yaşamak isterim hep, kendim için bir yolculuk olsun isterim. Çünkü bir üslup belirleyip aynı üslubu derinleştirmek bana açıkçası sıkıcı geliyor" (Yılmaz, 2010) diyerek her romanında konu ettiği kişilerin dili kullanım biçimlerini benimseyerek onlarla ortak bir dil algısı geliştirir. Onun dil haritası, yoksulluğun romanlardaki tezahürüne koşuttur (Balık, 2011: s.249).

Latife Tekin *Buzdan Kılıçlar*'da dili kurgunun en önemli öğelerinden biri olarak kullanır. Dil ile yoksulluk arasında ilişki kurar.

"Yoksulluk sosyo-ekonomik bir kavram olmaktan çok dil ile ilişkili ve zihnî bir kavram olarak işlev kazanır. Tekin'in söz konusu romanlarındaki yoksul insanlar kendilerine ait dilleri olamdığı için, yaşamın birçok alanında yaptıkları gibi dili de taklit ederek, çalarak ve yanlış bir şekilde kullanırlar. *Buzdan Kılıçlar*'da dil, yoksul

insanların içine girmek istedikleri modern kent yaşamına dâhil olabilmenin önemli etkenlerinden biridir. Roman kişileri sahip olamadıkları dili taklit ederlerken anlatıcı ve yazar da bozuk sentaks ve dil yanlışları ile bu iktidar aygıtına uzak durmakta, böylelikle yoksullarla ruh akrabalığı oluşturmaktadırlar (Balık, 2011: s.256).

Romanda yoksul olanlarla olmayanlar arasındaki en belirgin çizgilerden biri olarak dili kullanım gösterilir.

Buzdan Kılıçlar romanında "pılık pırtık adamlar"ın kullandığı dile geniş yer verilir. Bu kişiler argo ifadelerle çokça başvurur. Romanın dilinde argoya sık sık rastlanır. "Gerek argo kullanımları gerekse yapısı bozulmuş sözcükler, yanlış sentaks veya bağlamı dışında kullanılan söz öbeklerinin tercih edilmesi yazarın tavrının göstergesi olmasının yanında yoksulların dili ancak taklit ederek veya çalıntı sözcüklerle kullandığına da işaret eder. Üst anlatıcı tarafından aktarılan prelüdüde romanın dil anlayışı önceden bildirilir" (Balık, 2011: s.257).

"Yoksulluk ölüm kadar kesin ve keskin olan tek şeydir ve yoksullar, bu gerçeğin baskısına dayanabilmek için, yoksul olmayanların asla öğrenemeyeceği sessiz işaretleri ve gizli dilleriyle yüzyıllardan beri durmamacasına mırıldanıyorlar" (s. 2).

Buzdan Kılıçlar'da kahramanların argolu, yanlış yazımlı ve bozuk sentaksli cümlelerin aynısını kullanmasından dolayı, romanın dili hep aynı yapıdadır. "Tekin, anlatıcısını içeriden bakan 'aileden biri' gibi konumlandırarak roman kişileriyle özdeşlik kurar. Kişilerin birebir ilişkilerinde sağlam bir diyaloga ender yer verilir. Diyaloglar bizzat anlatıcı tarafından yapı bozumuna uğratılmak suretiyle aktarılır" (Uğurlu, 2007: s.486).

Buzdan Kılıçlar romanındaki karakterlerin çoğu bozuk Türkçesi ile yaşamları arasında bir ilişki kurulur. Nitekim olayların bir gecekondu mahallesinde geçmesi, sokak jargonunun kullanılmasına vesile olur. Bu onların sosyal konumları hakkında ipuçları sağlar. Örneğin; Jüli'yi, kız kardeşi Gülaydan'la tanıştıran Halilhan'ın, kız kardeşinin şu sözleri karşısında yerin dibine batar; "Fos da değiliz, oklinbus da" (s.21). Kullanılan sokak jargonu ve argo roman boyunca aralıklarla devam eder. Altınbaş rakının "kadillak" adıyla telaffuz edilmesini ve şoförlük jargonundaki bazı argoları görmek mümkündür. "Rot balansın kız gibi" (s.9) vb. cümleler argonun olduğunun göstergesidir.

Yazar, romanda anlatmak istediği şeye uygun olan bir dil kullanır. "Buzdan Kılıçlar, arada kalmış, ışık parlaması gibi bir anda zengin olmanın hayalini kuran pılık pırtık adamların, şirket sahibi olmakla aç kalmak arasında her an gidip geldiği hayatlarının doğuş noktasından koptuğu ama bir yere de eklemelenemediği durumun boşlukta salınışıdır. Bu dünyada yoksulluğun dinmediğinin ve asla dinmeyeceğinin en temel göstergesi, diğer tüm romanlarda olduğu gibi, gerçekliğin kayıp olmasıdır" (Yener Gökçe, 2012: s.33). Özellikle vurgulanan izlek, pılık pırtık adamların elinden her şeyin zamanla kayıp gitmesidir.

Sonuç

Modern Türk edebiyatının önemli yazarlarından olan Latife Tekin, 1980 sonrası dönemde Türkiye'de yaşanan bunalımları birey eksenli olarak ön plana

çıkartır. *Buzdan Kılıçlar* romanında yoksulluk, ihanet, aşk, dini duygular ve batıl inançlar gibi izlekleri görmek mümkündür. Romanda yoksulların zengin olma hayalleri onların tükenişi ve kırılmaıyla beraber verilmiştir. Bu kırılma ve tükenişi romanın adından hareketle saptamak mümkündür. Kılıç yoksulların savaş aletidir. Onlar daima yoksullukla ve onları ezen bakışlarla savaşmak durumundadır. Fakat bu kılıcın buzdan oluşu, bu savaşın kırılmağını ve yoksulların yenilgisinin kaçınılmazlığını göstermesi açısından önemlidir. Bu savaş sırasında yoksulların gözü hep o yukarıdaki adamlara ulaşma çabasındadır. Bu yoksullar sahte kartvizitlerle, ellerinde James Bond çantalayla gezen, kravatlı, takım elbiseli kişilerdir. Onlara yukarıdan bakan kişilerle kendilerini eşitleme çabası içindedirler.

Yoksulluk ve zenginlik çatışması yüzyıllar belki de binyıllar süren bir çatışmadır. Her dönemde bir birine üstünlük sağlamaya çalışan bu iki sosyal sınıf, birbirlerinin korkuları ve umutlarıyla beslenirler. Halilhan karakteri üzerinden bu durumu aktarmaya çalışan Tekin, dilini ve kalemini yoksullardan taraf kullanmıştır.

Tekin, eşyanın insan tabiatı üzerindeki derin etkisine de değinmiştir. Halilhan'ın Volvo marka arabasına olan düşkünlüğünü, insan mı eşyayı kullanır yoksa eşya mı insanı kullanır? Sorusu üzerinde bize bir düşünme fırsatı yaratmıştır. Esasında araba, Halilhan için kendisini zenginlerle, onun deyimle; kendisini ülke ekonomisine yön veren kişilere yaklaştıracak bir unsurdur.

Bu çalışmada, *Buzdan Kılıçlar* adlı roman, roman tekniği bakımından incelendi. Roman; konu, izlek, olay örgüsü, kişiler, zaman, mekân, bakış açısı ve anlatıcı, dil ve üslup bakımından irdelendi. Sonuçta, Latife Tekin'in bu romanında muhteva ve yapı unsurları arasında tutarlı bir ilişkinin olduğu tespit edildi.

KAYNAKÇA

- Aktaş, Şerif (2005). *Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Atik, Şerefur (2012), *Türk Edebiyatında Postmodernist Süreç ve Latife Tekin*, İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yay.
- Balık, Macit (2011). *Latife Tekin'in Romancılığı*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Bourneur, Roland; Quillet, Réal (1989). *Roman Dünyası ve İncelemesi*, (Çev. Hüseyin Gümüş), Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Çetin, Nurullah (2004). *Roman Çözümleme Yöntemi*, Ankara: Öncü Kitap Yay.
- Fidan, Fatma Zehra (2013). "Latife Tekin'in Eserlerinde Yoksulluğun Farklı Görünümleri", *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:11 Sayı: 1, 500-511.
- Forster, Edward Morgan (1985). *Roman Sanatı*, (Çev. Ünal Aytür), İstanbul: Adam Yayınları.
- Karabulut, Mustafa (2013). "Roman Tekniği Bakımından Cengiz Aytmatov'un 'Dişi Kurdu Rüyalari Romanı'", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Kış-2013, Cilt:12 Sayı: 43, 145-165), www.esosder.org

- Karabulut, Mustafa (2017). *Halide Edip Adıvar'ın 'Sinekli Bakkal' Romanında Mekân*, Romanda Mekân, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Korkmaz, Ramazan (2007). *Romanda Mekânın Poetiği*, Ed. Ayşenur Külahlıoğlu İslam, Süer Eker, 399-415, Ankara: Edebiyat ve Dil Yazıları, Mustafa İsen'e Armağan.
- Stevick, Philip (2004). *Roman Teorisi*, (Çev. Sevim Kantarcıoğlu), Ankara: Akçağ Yayınları.
- Şahin, Veysel (2007). "Roman Tekniği Bakımından Yaban", *e-Journal of New World Sciences Academy*, S.3, 179-196, July, www.newwsa.com.
- Şahin, Veysel (2008). "Kurmaca Tekniği Bakımından Halide Edip Adıvar'ın 'Handan' Romanı", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.18, Sayı: 2, Elazığ.
- Tekin, Latife (2011). *Buzdan Kılıçlar*, (8. Baskı), İstanbul: Everest Yayınları.
- Tekin, Mehmet (2001). *Roman Sanatı*, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Turgut, Canan Öktemgil (2003). *Latife Tekin'in Yapıtlarında Büyülü Gerçekçilik*, Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Uğurlu, Seyit Battal (2007). "Latife Tekin'in *Buzdan Kılıçlar* Romanında Dil, İktidar ve Yoksulluk İlişkisi", *VI. Uluslararası Dil, Yazın ve Deyişbilim Sempozyumu*, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Basımevi, 484-493.
- Yaşar, Hüseyin (2012). "Ahmet Ümit'in Beyoğlu Rapsodisi'nde Mekân Olarak Beyoğlu" *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 21, Sayı2, 2012, Sayfa 37-58, Adana.
- Yaşar, Hüseyin (2012). "Guy de Maupassant'ın 'Sicim'inden Refik Halit'in 'Vehbi Efendi'nin Kuşkusuna İzler", *Hacettepe Türkiyat Araştırmaları Yıl: 9, Sayı: 16, ss 233-256, Bahar 2012.*
- Yaşar, Hüseyin; Nasır, Yunus (2017). "Bir Gençlik Romanı: Her Gece Bodrum Romanında Mekânın İşlevi", *SOBİDER, Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Science / Yıl: 4, Sayı: 18, Aralık 2017, 23-34.*
- Yener Gökçe, Ayşe Zeliha (2012). *Latife Tekin'in Romanlarında Toplumsal Değişim*, Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi: İstanbul.